

בחיזוניות, אבל בפנימיות הוא אדרבה, שע"י ירידת יוסף למצרים הוקל הגלות. שהגזירה היתה שיהיו בגלות ארבע מאות שנה²⁸, וע"י שירד יוסף למצרים היו בגלות מצרים רק רד"ו שנה²⁹ (כי ע"י שיוסף בירר את הניצוצות שהיו במצרים לפני שירדו בני ישראל למצרים לא הוצרכו לברר כ"כ). ויתירה מזו, שקושי השעבוד הי' רק פ"ו שנה³⁰.

ומזה מובן, דזה שהשבטים מכרו את יוסף למצרים, לא רק שלא הי' היפך הכוונה, אלא אדרבה, כן היתה הכוונה העליונה שיוסף ירד תחלה למצרים בכדי להקל את הגלות. אלא שכיון שהם לא ידעו הכוונה לכן לגבם נחשב זה לחטא.

ולהעיר, שלכאורה ענין הנ"ל [דזה שהשבטים מכרו את יוסף למצרים היתה כפי הכוונה] הוא, לכאורה, גם להביאור (כמו שהוא בפשטות) שהכוונה בירידת יוסף למצרים היתה בכדי שע"י יהי' גלות מצרים [כדרשת חז"ל³¹ עה"פ³² "וישלחו מעמק חברון"]. אלא, שלפי ביאור זה, ע"י שהשבטים מכרו את יוסף למצרים נעשה הגלות, ענין בלתי רצוי. דהגם שהכוונה בגלות מצרים היתה בכדי שע"י יזכו לקבלת התורה³³,

היא דהגם שהנהגתינו היתה שלא כראוי, מ"מ יהי' הקב"ה לנו "כאח", ואיך שייך על זה הדוגמא דכיוסף לבנימין.

והנה מבואר בלקו"ת ד"ה "מי יתנך כאח לי"²⁴, ד"מי יתנך כאח לי גו'" — קאי על הצדיקים, "ואמצאך בחוץ גו'" — קאי על בעלי תשובה. ולכאורה יש לומר, דמ"ש בלקו"ת ש"מי יתנך כאח לי" — קאי על הצדיקים הוא לפירוש המדרש ש"כאח לי" הוא כיוסף לבנימין. משא"כ לפירוש רש"י ש"כאח לי" הוא כיוסף לאחיו, גם התחלת הכתוב מדבר בבעל תשובה²⁵. אבל לפי המובא לעיל מהצמח צדק דזה שהמדרש מפרש כיוסף לבנימין (ולא כיוסף לאחיו) הוא כי הבקשה היא שהקב"ה ימחוק את עוונותינו שלא ע"י יסורים, מובן לכאורה, שגם לפירוש המדרש מדבר הכתוב בבעלי תשובה, ובלקו"ת מפרש ש"מי יתנך כאח לי" קאי על הצדיקים.

ה. והנה ידוע²⁶ שהכוונה (למעלה) בירידת יוסף למצרים היתה בכדי שילקט את כל הניצוצות הקדושה שהיו במצרים — "וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים"²⁷, וע"י יוקל להם הגלות. דזה שירידת יוסף למצרים היתה הסיבה לגלות מצרים הוא

24. לקו"ת שה"ש מז, סע"ב ואילך. והוא משנת תקס"ה — נדפס (בשינויים וכו') בסה"מ תקס"ה ח"א ע' תפז ואילך, ועם הגהות וכו' — באוה"ת שה"ש כרך ב ס"ע תרעד ואילך. וראה גם סה"מ תרכ"ו (קה"ת תשמ"ט) ע' קג ואילך. ד"ה מי יתנך תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ס"ע קד ואילך).

25. בד"ה מי יתנך תרנ"ד הנ"ל, דמי יתנך כאח לי הוא כיוסף לבנימין (צדיקים), ואמצאך בחוץ שקאי על בעלי תשובה הוא כענין השבטים שמכרו את יוסף. וצריך ביאור, כי המקור שפסוק זה מדבר ביוסף ואחיו הוא (לכאורה) בפרש"י ובמדרשי חז"ל שבהערה 17, ושם קאי

* חילוקי הלשונות בין הזהר והש"ס (ורש"י) נתבארו בס' תורת מנחם — "תפארת לוי יצחק" ח"א ע' קפ"ק 192.